

Vabariigi Valitsuse korralduse „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud liikumisvabaduse ning avalike koosolekute pidamise ja avalike ürituste korraldamise piirangud“ muutmise eelnõu seletuskiri

Vabariigi Valitsus kehtestas 12. märtsi 2020. a korraldusega nr 76 Eestis eriolukorra. Eriolukorra lahendamiseks kehtestasid Vabariigi Valitsus ja eriolukorra juht eriolukorra meetmed, mille eesmärk oli tõkestada COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 epideemilist levikut. Vabariigi Valitsuse kehtestatud eriolukord lõppes 16. mail 2020. a.

Eriolukorra lõppedes kehtestas Vabariigi Valitsus liikumisvabaduse ning avalike koosolekute pidamise ja avalike ürituste korraldamise piirangud, mille eesmärk on ennetada ja tõkestada COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 levikut.

Sissejuhatus

Korraldus kehtestatakse nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse (edaspidi *NETS*) § 28 lõike 6 alusel, arvestades sama paragrahvi lõike 5 punkti 3 ning lõiget 8, sest endiselt on viiruse laialdase leviku risk väga suur ja selle vähendamiseks on proportsionaalne piirata isikute liikumisvabadust inimeste elu ja tervise ning ülekaaluka avaliku huvi, sh riigi toimepidevuse kaitseks, et tõkestada COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 levikut.

Eesti Vabariigi põhiseaduse § 34 kohaselt on igaühel, kes viibib seaduslikult Eestis, õigus vabalt liikuda ja elukohta valida. Õigust vabalt liikuda võib seaduses sätestatud juhtudel ja korras piirata teiste inimeste õiguste ja vabaduste kaitseks, riigikaitse huvides, loodusõnnetuse ja katastroofi korral, nakkushaiguse leviku tõkestamiseks, looduskeskkonna kaitseks, alaealise või vaimuhaige järelevalvetuse ärahoidmiseks ja kriminaalasja menetluse tagamiseks. Korraldusega nähakse ette liikumisvabaduse piirangud nakkushaiguse leviku tõkestamiseks.

Eesti Vabariigi põhiseaduse § 47 kohaselt on kõigil õigus ilma eelneva loata rahumeelselt koguneda ja koosolekuid pidada. Seda õigust võib seaduses sätestatud juhtudel ja korras piirata riigi julgeoleku, avaliku korra, kõlbluse, liiklusohutuse ja koosolekust osavõtjate ohutuse tagamiseks ning nakkushaiguse leviku tõkestamiseks. Korraldusega nähakse ette piirangud avalikele kogunemistele, et tõkestada nakkushaiguse levikut.

Korralduse sisu

Korraldusega muudetakse siseruumides rakendatavaid isikute arvu piiranguid avalike koosolekute, avalike ürituste ning spordivõistluste puhul ning asendatakse siseruumides kehtiv 1500 isiku piirmäär 750 isiku piirmääraga, samas jätkatakse siseruumides 50% täituvuse nõude rakendamist.

Seisuga 23. september 2020. a on viimase 14 päeva jooksul tehtud testidest osutunud positiivseks kokku 448 testi, mis teeb suhtarvuks 100 000 elaniku kohta 33,71 ning Eestis on mitmes piirkonnas (Ida-Viru ja Harju maakond) tekkinud suurearvulised nakkuskolded, mis on alguse saanud nii meelelahutusasutustest kui ka sisse toodud reisidelt. Lisaks viibib seisuga 23. september 2020. a haiglaravil 31 patsienti, sh juhitalval hingamisel on 3 patsienti. Kuna viiruse efektiivse ravi ja vaktsiini kasutusse jõudmise aeg ei ole teada, on endiselt kohane rakendada üldisi piiranguid viiruse leviku tõkestamiseks.

Korralduse punktiga 1 tehakse muudatus korralduse punktides 13, 15 ja 19, kus on ette nähtud piirangud siseruumides toimuvate avalike koosolekute, avalike ürituste ja spordivõistluste korraldamisel üritusel osaleda lubatud inimeste arvule. Senine piirmäär 1500 inimest muudetakse 750 inimesele. Muudatuse eesmärk on maksimaalselt vältida uute nakkuskollete tekkimist ning laialdasemat viiruse levikut. Endiselt tuleb selliste ürituste puhul hoida distantsi ja vältida suurte inimhulkade koos ühes kohas viibimist. Lisaks tuleb ürituse korraldajal tagada kuni 50% täituvus, täita desinfitseerimisnõudeid Terviseameti juhiste järgi ja tagada desinfitseerimisvahendite olemasolu.

Erandid 50% täituvuse nõude rakendamiseks siseruumides toimuvatele avalikele koosolekutele, avalikele üritustele, sealhulgas konverentsidele, teatrietendustele, kontsertidele ja kinoseanssidele jäävad kehtima, kui toimumiskohas on inimestele ettenähtud alal tagatud statsionaarne istekoht. Statsionaarse istekoha puhul on inimeste liikumine väiksem kui muud tüüpi üritustel ning tegevuste elluviijatel on võimalik ka isikuid vabatahtlikkuse alusel tuvastada, mis võimaldab haigega kokkupuutunud lähikontaktsete ringi vajaduse korral tõhusamalt välja selgitada. Samas tuleb statsionaarse istekohaga ürituste korraldamisel muudatuste jõustumisel tagada osalejate arv kuni 750 inimest.

Siseruumides toimuvatel avalikel üritustel maksimaalselt osaleda lubatud isikute arvu vähendamist peavad põhjendatuks, lähtudes viiruse levikust, nii Terviseamet kui ka teadusnõukoda.

Korralduse punktiga 2 nähakse ette korralduse jõustumine 29. septembril 2020. a.

Korralduse punktiga 3 nähakse ette, et korraldus tuleb avaldada Riigi Teatajas ja veebilehel kriis.ee.

Viiruse leviku tõkestamise meetme nõuetekohaselt täitmata jätmisel rakendatakse korra- ja õiguse seaduse § 28 lõikes 2 või 3 nimetatud haldussunnivahendeid. Sunniraha maksimaalne suurus on korra- ja õiguse seaduse § 23 lõike 4 kohaselt 9600 eurot. Sunniraha, mille eesmärk on kohustada korralduses kehtestatud nõudeid, meetmeid ja piiranguid järgima ning ära hoida viiruse levikut, võib määrata korduvalt.

Korraldust saab vaidlustada, esitades haldusmenetluse seaduses ette nähtud korras vaide Vabariigi Valitsusele 30 päeva jooksul arvates päevast, millal korraldusest teada saadi või oleks pidanud teada saama. Samuti saab korraldust vaidlustada, esitades halduskohtule kaebuse halduskohtumenetluse seadustikus ette nähtud korras 30 päeva jooksul arvates korralduse teatavaks tegemisest.

Taimar Peterkop

Riigisekretär

24. september 2020. a